

ISSN 2544-8935

REDAKCJA
tel. 662 061 331**POWIAT****Rowerzystka
zderzyła się ze scianą**

str. 2

POWIAT**Ruszyły wypłaty
dla KGW**

str. 3

GMINA BRZUZE**Niezwykła wystawa
niezwykłej artystki**

str. 6

RYPIN**Martyna Bunda
o trudnych tematach**

str. 7

CZWARTEK
4 MAJA 2023

ISSN: 2544-8935

2,99 zł

w tym 5% VAT

nr 18/2023 (399)

CRY**TYGODNIK REGIONU RYPIŃSKIEGO**

Wyremontują szkołę w Półwiesku Małym

GMINA WĄPIELSK ▶ Samorząd gminy pozyskał ponad 2 miliony złotych dotacji rządowej i dzięki temu wyremontuje budynek podstawówki w Półwiesku Małym. Oprócz placówki oświatowej w gmachu mieścić będzie się także Klub Malucha dla 16 pociech w wieku od roku do 3 lat

W ubiegły piątek w obecności wicewojewody kujawsko-pomorskiego Józefa Ramlau, przedstawiciela wiceminister rolnictwa i rozwoju wsi Anny Gembickiej – Leszka Krajnika oraz przedstawicielki posłanki Joanny Borowiak – Heleny Baranowskiej nastąpiło podpisanie przez wójta gminy Wąpielsk Dariusza Górskiego przy kontrasygnacie skarbnika gminy Lidii Szmucińskiej oraz wykonawców umów na realizację zadania pn. „Remont i adaptacja pomieszczeń Szkoły Podstawowej w Półwiesku Małym”.

W tak ważnym dla lokalnej społeczności wydarzeniu udział wzięli również: sekretarz gminy Wąpielsk Agnieszka Matyjasik, dyrektor Szkoły Podstawowej w Półwiesku Małym Iwona Kamińska, przewodniczący Rady Gminy Wąpielsk Tomasz Czajkowski, przewodniczący komisji oświatowej Euzebiusz Łapkiewicz, radny i sołtys Andrzej Bytnej oraz przedstawiciele wykonawców.

W budynku szkoły w Półwiesku Małym zaplanowano utworzenie klubu dziecięcego dla 16 dzieci od roku do 3 lat. Po analizie architek-

tonicznej budynku zaplanowano wyodrębnienie i dostosowanie do potrzeb najmłodszych dzieci dwóch sal z węzłem sanitarnym i aneksem kuchennym na parterze budynku szkoły.

– Na parterze szkoły mieścić będzie się również sala dla przedszkolaków i sala gimnastyczna. Sale lekcyjne dla starszych dzieci zaplanowano na piętrze budynku. Oprócz przebudowy wewnątrz szkoły zaplanowano również zakup wyposażenia Klubu Malucha w niezbędny sprzęt, trzech wózków spacerowych, wybudowanie placu zabaw z przeznaczeniem dla maluchów, utwardzenie terenu kostką brukową i wydzielanie miejsc parkingowych, a także zamontowanie windy dla osób niepełnosprawnych przy Urzędzie Gminy w Wąpielsku – podaje UG Wąpielsk.

Na remont i adaptację pomieszczeń pozyskano dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład Programu Inwestycji Strategicznych w kwocie 2.185.000,00 zł. Łączna wartość inwestycji wynosi 2.301.406,00 zł. Prace rozpoczną się w maju.

(ak), fot. UG Wąpielsk

Region/Kraj

Rząd porozumiał się z rolnikami

Wiceminister Anna Gembicka uczestniczyła w podpisaniu protokołu końcowego z negocjacji z przedstawicielami protestujących rolników w Szczecinie.

Resort rolnictwa prowadził intensywne negocjacje z rolnikami, mające na celu wspólne uzgodnienie sposobów ustabilizowania trudnej sytuacji w rolnictwie. W twardych negocjacjach z przedstawicielami związków zawodowych rolników i organizacji rolniczych w Zachodniopomorskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego (ODR) w Barzkowicach uczestniczyła posłanka z naszego regionu oraz wiceminister rolnictwa Anna Gembicka.

Rozmowy strony społecznej ze stroną rządową odbywały się w zespołach roboczych i w blokach tematycznych związanych z postulatami rolników. Celem było wspólne wypracowanie sys-

temu wsparcia polskiego rolnictwa.

– Negocjacje odbywają się w dobrej atmosferze, rozumiemy się. Wiemy, że są problemy, wiemy, że sytuacja w rolnictwie jest trudna, dlatego rozmawiamy, wspólnie szukamy rozwiązań – powiedział minister Telus podczas rozmów w Barzkowicach.

Rząd ogłosił też program pomocy dla rolników obejmujący dopłaty do oleju napędowego, wyrównanie dla sprzedających pszenicę i kupujących nawozy w okresie, gdy były one najdroższe w związku ze wzrostem cen gazu. Łącznie pomoc ta ma być warta 10 mld złotych.

(AdWo), fot. MRiRW

Rowerzystka zderzyła się ze scanią

POWIAT ▶ Trwają policyjne działania na drogach związane z przedłużonym majowym weekendem. Rypińscy policjanci pracują, byśmy bezpiecznie dotarli do celu. Apelujemy do wszystkich kierowców o rozagę za kierownicą

Od piątku (28.04.23) trwa długi majowy weekend, podczas którego nad bezpieczeństwem uczestników ruchu drogowego czuwają też policjanci z Rypina. Funkcjonariusze nieustannie zwracają uwagę na przestrzeganie przepisów ruchu drogowego, sprawdzają trzeźwość kierowców, wymagane dokumenty oraz stan techniczny pojazdów.

Na drogach powiatu rypińskiego „majówka” przebiega spokojnie. W ostatnich dniach doszło jednak do dwóch niebezpiecznych zdarzeń drogowych z udziałem

rowerzystów.

– Pierwsze w miejscowości Długie, gdzie 73-letnia kobieta kierując rowerem, na skrzyżowaniu nie ustąpiła pierwszeństwa kierowcy scanii, w wyniku czego doszło do jej potrącenia. Kobieta została przewieziona do szpitala. Kolejne w miejscowości Stawiska, gdzie 45-letni rowerzysta, który w organizmie miał blisko dwa promile alkoholu, na prostym odcinku drogi nie upewnił się co do możliwości skrętu w lewo i wjechał pod wyprzedzającego go volkswagena. Na szczęście

w tym przypadku nie doszło do poważnych obrażeń – podaje KPP Rypin.

Kolejny raz apelujemy do wszystkich użytkowników dróg, zarówno tych zmotoryzowanych jak i tych niechronionych, jakimi są rowerzyści i piesi o ostrożność na drodze. Policjanci przestrzegają także przed wsiadaniem za kierownicę pod wpływem alkoholu, bo konsekwencje takiego bezmyślnego zachowania mogą być tragiczne.

(ak), fot. KPP Rypin

Gmina Rypin

Pożar w Gaspolu...

W dniach 25-27 kwietnia na terenie Rozlewni Gazu Płynnego GASPOL w Starorypinie przeprowadzone zostały ćwiczenia.

Podczas manewrów sprawdzono możliwości działania w przypadku wystąpienia zagrożeń zawartych w poszczególnych scenariuszach Wewnętrznego Planu Operacyjno-Ratowniczego firmy GASPOL. Funkcjonariusze z Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Rypinie wspólnie z druhami OSP mogli również zapoznać się ze specyfiką zakładu oraz występującymi tam zagrożeniami.

– W ramach ćwiczeń 26 kwietnia przeprowadzono tak-

że inspekcję Plutonu Gaśniczego Rypin wchodzącego w skład Kompanii Gaśniczej „Kujawiak” Wojewódzkiego Odwołu Operacyjnego. Kontrolowane były wtedy jednostki OSP: Kowalki, Rogowo i Radziki Duże. Na ręce Jarosław Rutkowskiego składamy serdeczne podziękowania za możliwość przeprowadzenia ćwiczeń na terenie zakładu GASPOL oraz za przekazaną wiedzę na temat funkcjonowania rozlewni – podaje PSP Rypin.

(red), fot. PSP Rypin

Rypin

Policyjne psy już wyszkolone

Policyjne psy służbowe są nieocenione w codziennej służbie. Przewodnicy psów służbowych systematycznie pracują nad ich formą oraz umiejętnościami. Dlatego też na terenie rypińskiej komendy odbyło się jedno z cyklicznych szkoleń, w którym uczestniczyli przewodnicy psów służbowych z Rypina oraz Wąbrzeźna wraz ze swoimi czworonożnymi partnerami.

Policyjni przewodnicy psów służbowych systematycznie pracują nad formą oraz umiejętnościami swoich czworonożnych przyjaciół, z którymi na co dzień pełnią służbę. W środę (26.04.23) na terenie rypińskiej komendy odbyło się jedno z cyklicznych szkoleń, w którym uczestniczyli policyjni przewodnicy wraz z psami służbowymi z komend z Rypina i Wąbrzeźna. W szkoleniu brały udział psy kategorii patrolowo-tropiącej oraz do wyszukiwania środków odurzających i psychotropowych.

Stałym elementem takich szkoleń jest doskonalenie umiejętności w zakresie posłuszeństwa psa służbowego oraz pokonywania przeszkód. Kolejne ćwiczenia są uzależnione od kategorii psa, czyli tropienie śladów lub wyszukiwanie narkotyków. Pies służbowy wykorzystywany jest też jako środek przymusu bezpośredniego przy zatrzymywaniu niebezpiecznego przestępcy oraz obrony przewodnika.

– Jednym z elementów dzisiejszego szkolenia było odnalezienie

ukrytych w pomieszczeniu siłowni rypińskiej komendy środków odurzających, co bez problemu wykonała ISKRA z wąbrzeskiej komendy. Zawsze w takiej sytuacji pies jest nagradzany smakołykiem lub zabawą z piłką. Takie ćwiczenia pozwalają na polepszanie umiejętności psa oraz policjanta, a także pomagają w radzeniu sobie w różnych sytuacjach, które mogą wystąpić podczas codziennej służby – podaje Komenda Powiatowa Policji w Rypinie.

(ak), fot. KPP Rypin

Ruszyły wypłaty dla KGW

POWIAT ▶ Dotychczas do placówek ARiMR wpłynęło blisko 6,8 tys. wniosków o przyznanie środków finansowych na działalność statutową dla kół gospodyń wiejskich. 28 kwietnia Agencja rozpoczęła wypłatę pieniędzy

O przyznanie pomocy na prowadzenie działalności statutowej mogą się ubiegać tradycyjnie koła gospodyń wiejskich, które są wpisane do Krajowego Rejestru Kół Gospodyń prowadzonego przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa – na razie jest ich ponad 12 tys. Od tego roku te organizacje, które nie mają nadanego numeru identyfikacyjnego, są zobowiązane do jego uzyskania zanim będą ubiegać się o to wsparcie. W tym celu powinny złożyć odpowiedni wniosek w biurze powiatowym Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Wymóg ten nie dotyczy kół, które w poprzednich latach przyznawania – numer identyfikacyjny został im nadany przed zatwierdzeniem sprawozdania. W związku z tym, że przyznane w 2023 r. środki będą przekazywane na rachunki umieszczone w ewidencji producentów, należy upewnić się, że znajduje się w niej aktualny numer konta bankowego koła. Pozostałe warunki przyznawania pomocy pozostają bez zmian.

Na co można przeznaczyć środki?

Otrzymane fundusze zrzeszone gospodynie wiejskie mogą przeznaczać, jak w poprzednich latach, na aktywność społeczno-wychowawczą i oświatowo-kulturalną w lokalnych środowiskach oraz działalność na rzecz wszechstronnego rozwoju obszarów wiejskich. Ważne cele, wydatki na które ob-

jęte są dofinansowaniem, to także rozwój przedsiębiorczości kobiet oraz inicjowanie działań na rzecz poprawy warunków ich życia i pracy na wsi. Pomoc można także wykorzystać, by rozwijać regionalną kulturę ludową czy upowszechniać współdziałanie i wprowadzać racjonalne metody gospodarowania.

Dotychczas otrzymane fundusze były najczęściej przeznacza-

ne na cele związane z rozwojem kultury, a także na wyposażenie wiejskich świetlic. Wnioski o przyznanie pomocy finansowej dla kół gospodyń wiejskich należy składać do 30 września 2023 r. w biurach powiatowych ARiMR właściwych ze względu na siedzibę koła. Można to zrobić bezpośrednio, przekazywać za pośrednictwem platformy ePUAP, skorzystać z usługi mObywatel

na stronie gov.pl lub wysłać rejestrowaną przesyłką nadaną w placówce Poczty Polskiej.

Miliony dla KGW

Wsparcie na realizację celów statutowych kół gospodyń wiejskich jest wypłacane po raz kolejny i pochodzi ze środków krajowych. Zrzeszenia te otrzymały: ponad 61 mln zł w 2022 r., niemal 56 mln zł w 2021 r., blisko 33 mln zł w 2020 r., 29 mln zł w 2019 r. i 16 mln zł w 2018 r. Tegoroczny budżet jest większy niż w ubiegłych latach i wynosi 120 mln zł. Dofinansowanie pozostaje uzależnione od liczby członków i wynosi: 8 tys. zł – dla kół liczących nie więcej niż 30 osób, 9 tys. zł – jeśli ich liczba ta mieści się w przedziale 31-75 oraz 10 tys. zł – w przypadku jeszcze liczniejszych organizacji.

W związku z tym, że pula środków może się wyczerpać wcześniej, nie warto zwlekać z udaniem się do biura powiatowego Agencji z dokumentami. Do 28 kwietnia wnioski złożyło blisko 6,8 tys. kół na kwotę 57,71 mln zł, rozpoczęło się również wypłacanie pomocy.

(AdWo), fot. archiwum

Powiat

Posadź drzewa i odbierz pieniądze

Od 1 czerwca do 31 lipca potrwa nabór wniosków o wsparcie na zalesianie gruntów rolnych, tworzenie zadrzewień śródpolnych, zakładanie systemów rolno-leśnych oraz zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych.

O fundusze na realizację tych czterech interwencji z Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 będzie się można starać wyłącznie drogą elektroniczną. Pomoc finansowa w ramach poszczególnych interwencji może dotyczyć maksymalnie 40 ha gruntów, które co do zasady są w posiadaniu składającego wniosek albo małżonka tej osoby. Jedynie w przypadku realizacji interwencji dotyczącej zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, pomoc może być przyznana do powierzchni należących do wspólnoty gruntowej.

Co istotne, beneficjentami nie będą mogły być reprezentujące Skarb Państwa w zakresie zarządzania mieniem jednostki organizacyjne nieposiadające

osobowości prawnej. W ramach tych czterech interwencji pomoc można otrzymać na: posadzenie lasu oraz jego ochronę przed zniszczeniem – to inwestycja musi zostać zrealizowana na gruntach objętych jednym planem zalesienia; tworzenie zadrzewienia i jego ochrona przed zniszczeniem – to przedsięwzięcie trzeba przeprowadzić na gruntach stanowiących jeden zwarty obszar powiązany gospodarczo lub przyrodniczo.

Powierzchnia zadrzewienia nie może być większa niż 0,5 ha, a szerokość działki musi mieścić się w przedziale od 4 m do 20 m; zakładanie systemów rolno-leśnych i ich ochronę przed zniszczeniem – w tym przypadku inwestycje także trzeba wykonać na gruntach tworzących

zwarty obszar. Ponadto drzewa lub krzewy trzeba posadzić na gruncie, na którym prowadzona jest działalność rolnicza. W przypadku gruntów ornych nasadzenie musi zostać wykonane w formie rzędów, jednego lub dwóch, oddalonych od kolejnych nasadzeń – także realizowanych w takich rzędach – o co najmniej 10 metrów i nie więcej niż 30 metrów.

Co istotne drzewa lub krzewy muszą być sadzone w odległości co najmniej 3 metrów od siebie. Wnioski będą przyjmowane wyłącznie w formie elektronicznej – za pośrednictwem aplikacji eWniosekPlus. Jeden formularz będzie uwzględniał wszystkie cztery interwencje.

(AdWo)

Gmina Rypin

Wspomnienie o ś.p. W. Sokołowskiej

20 kwietnia 2023 r. w wieku 63 lat zmarła przewodnicząca Rady Gminy Rypin Wiesława Sokołowska. Uroczystości pogrzebowe odbyły się 22 kwietnia 2023 r.

Pani Wiesława Sokołowska była radną Rady Gminy Rypin od 2002 roku. Funkcję przewodniczącej Rady Gminy Rypin pełniła w latach 2014–2018 i 2018–2023. W latach 2002–2006 pełniła funkcję wiceprzewodniczącej Rady Gminy Rypin, przewodniczącej komisji zdrowia, opieki społecznej i bezpieczeństwa publicznego oraz zastępcy przewodniczącego komisji oświatowej. W latach 2006–2010 była zastępcą przewodniczącego komisji budżetowej, a w latach 2010–2014 – przewodniczącą komisji rewizyjnej.

W grudniu 2007 r. była członkiem komitetu założycielskiego, a następnie członkiem Stowarzyszenia Na Rzecz Rozwoju Gminy Rypin, zaś w latach 2008–2012 prezesem zarządu stowarzyszenia. Pani Wiesława Sokołowska była aktywnym członkiem wielu organizacji społecznych i grup nieformalnych. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Andrzej Duda za działalność społeczną przyznał Pani Wiesławie Sokołowskiej Brązowy Krzyż Zasługi.

(red), fot. UG Rypin

Sezon pożarów w lasach

LASY PAŃSTWOWE ▶ Zamknij oczy i spróbuj sobie wyobrazić las. Co widzisz? Ogromne, stare drzewa? Ptaki ukryte w gałęziach? Grzyby i jagody na polankach? Las to wyjątkowe miejsce, jednak wystarczy chwila, żeby całe piękne znikło. Największe zniszczenia w lasach powodują pożary, które wybuchają w nich każdego roku. Niestety najczęściej bezpośrednią przyczyną zaprószenia ognia jest działanie człowieka.

Z jednego drzewa można zrobić tysiące zapalek, ale wystarczy jedna zapalka, żeby zniszczyć tysiąc drzew!

Każdego roku na wiosnę, a także latem i jesienią, wzrasta zagrożenie pożarowe w lasach. Głównym tego powodem są długotrwałe susze. Kiedy przez dłuższy czas nie pada deszcz, ściółka traci wilgoć, a wtedy bardzo łatwo o wywołanie pożaru. Czasem wystarczy jedna iskra. Dlatego pracownicy Lasów Państwowych każdego dnia sprawdzają, czy w lasach nie jest zbyt sucho i określają stopień zagrożenia pożarowego. W wyjątkowych przypadkach nadleśniczy może ogłosić również okresowy zakaz wstępu do lasu. Za nieprzestrzeganie zakazu wstępu grozi mandat w wysokości 500 zł.

Las to miejsce, w którym żyje bardzo dużo roślin. Tworzą one warstwy nazywane piętrami. Przy samej ziemi możemy spotkać takie rośliny, jak: grzyby, paprocie, mchy i krzewinki. Nieco wyżej rosną krzewy, na przykład leszczyna. Najwyższe piętro zajmują korony drzew. Aby powstał dorosły las, drzewa muszą rosnąć przez wiele lat. Niestety wystarczy jedna chwila, żeby cały las spłonął. Dzieje się tak, ponieważ drzewa bardzo łatwo się palą i ogień szybko ogarnia ogromne połacie lasu. Z tego powodu pożary są największym zagrożeniem dla roślin i zwierząt.

Przyczyny pożarów

Najbardziej do powstawania dużej liczby pożarów w lasach przyczynia się człowiek. Prowadzone statystyki pokazują, że do około 99 procent zaprószeń ognia w lasach dochodzi z powodu działalności człowieka. W niemal co drugim przypadku to celowe podpalenia, a więc najgorsze co może zafundować

wać drzewostanom cywilizacja. Ale reszta też nie napawa optymizmem. Dotyczy to nieudolnego korzystania z lasów i śmiecenia. W okresie wiosennym nagminnie jest wypalanie suchych traw i nieużytków. Mimo coraz większej liczby akcji edukacyjnych, działań leśników i strażaków, kampanii medialnych, wciąż mamy złudne przekonanie o dobroczynności wypalania traw. Wpajane z pokolenia na pokolenie, wciąż funkcjonuje w naszym społeczeństwie przekonanie, że wypalanie traw użyźnia glebę. Bzdura! Wypalanie traw prowadzi do nieodwracalnych zmian w środowisku naturalnym, ziemia wyjaławia się, zahamowany zostaje pożyteczny, naturalny rozkład resztek roślinnych. Do atmosfery przedostaje się szereg związków chemicznych,

będących truciznami zarówno dla ludzi jak i zwierząt.

Odpowiedzialność karna

Przypominamy, że wypalanie traw jest w polskim prawie wyraźnie zakazane i karane. I tak ustawa o ochronie przyrody penalizuje wypalanie łąk, pastwisk, nieużytków, rowów, pasów przydrożnych, szlaków kolejowych, trzcinowisk, szuwarów. Sprawcy grozi grzywna lub kara aresztu. Ustawa o lasach penalizuje natomiast rozniecanie ognia w lasach, terenach śródleśnych czy w odległości do 100 metrów od lasu poza miejscami do tego celu wyznaczonymi. Przestępstwo spowodowania zdarzenia pod postacią pożaru, zagrażającego zdrowiu lub życiu wielu ludzi lub mieniu w dużych rozmiarach zna kodeks karny, przewidując za taki czyn od 1 roku

do 10 lat pozbawienia wolności. Kodeks wykroczeń, także daje narzędzia karania sprawców podpalenia aresztem, naganą, grzywną. Warto więc pamiętać, że podpalanie czy wypalanie traw, nieużytków to nie tylko naganny czyn, ale też penalizowany i zagrożony poważnymi karami. Jednym słowem: wypalać nie wolno.

Raz jeszcze podkreślimy, że kluczowe jest odpowiedzialne podejście każdego z nas. Korzystajmy z lasów rozsądnie, nie pozostawiamy żadnych śmieci i odpadków, a jeśli na takowe sami natrafimy, zgłaszajmy to, podobnie jak wszelkie potencjalne zagrożenia. Może to zaoszczędzić pracy leśnikom, którzy codziennie mają do przeczesania ponad 9 milionów hektarów lasów.

Leśnicy chronią lasy

Podczas leśnych wędrówek możesz natrafić na wysokie wieże. Może zastanawia Cię, po co ktoś wybudował je w środku lasu? Są to przeciwpożarowe wieże obserwacyjne, które pozwalają zauważyć dym z dużych odległości. Obserwatorzy, siedzący wewnątrz takiej wieży, mogą szybko zaalarmować straż pożarną i zapobiec rozprzestrzenianiu się pożaru. Kiedyś wieże obserwacyjne budowano z drewna, dzisiaj powstają nowoczesne, wysokie budowle z bardzo wytrzymałego materiału, który nazywamy żelbetonem. Wieże mogą służyć również do obserwacji stanu lasu, zwierząt oraz ptaków. Zgodnie z przepisami nie wolno rozpalać ognia w lesie, a także w odległości mniejszej niż sto metrów od jego granicy. Zaraz po ziemi wysuszone trawy palą się bardzo szybko. Stanowi to poważne zagrożenie dla lasów i okolicznych zabudowań. Dodatkowym problemem jest wiatr, który podsyca i rozprzestrzenia pożar. Dlatego każdego roku, w wyniku wypalania traw, znikają olbrzymie połacie lasów.

Duże zagrożenie

Jednostki organizacyjne Lasów Państwowych codziennie określają stopnie potencjalnego zagrożenia pożarowego lasu dla 60 stref prognostycznych nieobjmujących obszarów górskich. W przeważającej większości województwa kujawsko-pomorskiego zagrożenie pożarowe w lasach jest duże. To pokazuje, że ogromnym wyzwaniem muszą się mierzyć leśnicy i jak ważne jest odpowiedzialne zachowanie wszystkich osób odwiedzających lasy. A przecież ktoś z nas nie lubi odechnąć świeżym powietrzem wśród szumu drzew i śpiewu ptaków?

(artykuł sponsorowany)

Upamiętnią rocznicę powstania styczniowego

RYPIN ➤ W tym roku obchodzimy 160. rocznicę powstania styczniowego. Muzeum Ziemi Dobrzyńskiej w Ryplinie włączyło się w jego upamiętnienie. Już w czwartek 11 maja w siedzibie placówki będzie otwarta wystawa przedstawiająca historię i przebieg tego patriotycznego zrywu Polaków, ale też częściowo Litwinów i Białorusinów przeciw Imperium Rosyjskiemu

Z kolei 4 lipca odbędzie się wycieczka dla uczniów „Szlakiem miejsc pamięci powstania styczniowego na ziemi dobrzyńskiej”, natomiast 14 września zostanie zorganizowana konferencja naukowa poświęcona temu tematowi.

22 kwietnia minęła 160. rocznica bitwy pod Nietrzebą koło Chrostkowa. Tego dnia oddział złożony z ochotników z Prus pod dowództwem majora Siermętowskiego zatrzymał się tam w na odpoczynek. Powstańcy zostali zaatakowani przez liczący około 200 żołnierzy oddział wojsk rosyjskich, podejmując nierówną walkę. W jej wyniku siedmiu z nich poległo, pozostali ratowali się ucieczką. W następnych dniach zmarły jeszcze 3 osoby z powodu odniesionych ran.

– Jak informuje czasopismo „Nadwiślanin” wydawane w tamtym czasie w Chełmie, polegli powstańcy zostali

przeniesieni do majątku w pobliskich Lubiankach, gdzie wstępnym przygotowaniem do pogrzebu zajęli się właściciele miejscowego folwarku. Ceremonia odbyła się 25 kwietnia 1863 r. w kościele w Chrostkowie, następnie pochowano po-

ległych we wspólnej mogile na miejscowym cmentarzu – wyjaśnia historyk Błażej Krajewski, który opracował merytorycznie i przygotował wystawę w Muzeum Ziemi Dobrzyńskiej. 22 kwietnia to również 160. rocznica aresztowania przez

Rosjan gen. Zygmunta Padlewskiego, naczelnika powstania styczniowego w województwie płockim.

– W kwietniu 1863 roku Zygmunt Padlewski wyruszył z Podlesia koło Szczutowa w ziemi dobrzyńskiej na spo-

tkanie z oddziałem ochotników przybyłych z Prus. Zmierzając w kierunku Radzik Małych dotarł w pobliże Żałego, gdzie w folwarku należącym do rodziny Ostrowskich spędził noc. Następnego dnia – 22 kwietnia Padlewski wraz z towarzyszami wyruszył w dalszą drogę. W okolicach Studzianki grupa została zatrzymana przez oddział rosyjski i aresztowana. Naczelnika przewieziono do Płocka, stanął przed sądem wojennym który skazał go na karę śmierci. Wyrok wykonano 15 maja 1863 roku – przybliżyła dramatyczne wydarzenia sprzed 160 lat Błażej Krajewski.

Wystawa, wycieczka i konferencja naukowa zostały dofinansowane ze środków Biura Programu Niepodległa z programu „Powstanie styczniowe 1863-1864”.

Tekst i fot.
(jd)

Gmina Wąpielsk

Dostali za darmo meble do centrum

Gmina otrzymała od firmy Meble Wójcik Sp z o. o. w Elblągu darowiznę w postaci wyposażenia meblowego do nowo powstającego Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego.

24 kwietnia 2023 roku pracownicy Urzędu Gminy Wąpielsk odebrali z firmy Meble Wójcik Sp z o. o. w Elblągu darowiznę w postaci 6 palet nowych mebli pokojowych o łącznej wadze 2,5 tony w postaci szaf, komód,

stołów, krzeseł, ław i łóżek. Meble posłużą do wyposażenia Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego w Wąpielsku. Dzięki otrzymanym meblom pomieszczenia centrum nabiorą domowego ciepła.

– Bardzo serdecznie dzięku-

jemy Piotrowi Wójcikowi, prezesowi zarządu Spółki z o.o. Meble Wójcik za wielkie serce, szczodrość oraz przychyłność naszej gminie, a w szczególności jej mieszkańcom. Dołożymy wszelkich starań, aby darowizna ta została wyko-

rzystana z pożytkiem dla lokalnej społeczności, a przede wszystkim dla osób zamieszkujących i korzystających z usług nowej Placówki. Wyrażając swoją wdzięczność za wielkie serce i dobrą wolę, życzymy wielu sukcesów w realizo-

waniu planów zawodowych oraz pomyślności w życiu osobistym. Jeszcze raz serdecznie dziękujemy za okazane wsparcie – podaje Urząd Gminy Wąpielsk.

(red), fot. UG Wąpielsk

Niezwykła wystawa niezwykłej artystki

GMINA BRZUZE ▶ W Domu Kultury Osada w Ostrowitem po raz pierwszy w jego historii, tej najnowszej i tej przeszłej, miała miejsce wystawa rzeźby. Autorką prac jest Olga Cygan

W niedzielę 23 kwietnia sala widowiskowa Osady zmieniała się w galerię sztuki. Wzdłuż ścian zawisły rysunki i płaskorzeźby, a na stołach wyeksponowano rzeźby z brązu i gipsu. Nim Olga Cygan zajęła się sztukami pięknymi był sportsmenką – uprawiała szermierkę i uczyła się w jednym z warszawskich liceów w klasie o profilu matematyczno-fizycznym.

– W sporcie byłam zanurzona po uszy, ale też ciekawiło mnie wiele rzeczy. Po maturze dostałam się na polonistykę. Bardzo lubiłam i lubię czytać książki, stąd wybór tego wydziału. Jeszcze na studiach zatrudniłam się w wydawnictwie, potem byłam dziennikarką w TVP Sport i nadal trenowałam. Praca w redakcji sportowej mnie wciągnęła, ale brakowało mi opowiadania o ludziach, a nie wynikach, lecz na publicystykę w tamtym czasie nie było pieniędzy – opowiada przyszła rzeźbiarka.

Olga Cygan jako szpadzistka ma na swoim koncie znaczące sukcesy. Z najważniejszych można wymienić srebrne medale zdobyte na mistrzostwach Europy – indywidualny i drużynowy w 2000 i 2005 roku, pierwsze miejsca w Pucharze Świata – indywidualnie w Leganano w 2001 r. i drużynowo w Nanjing w 2007r. Była również indywidualną mistrzynią Polski we wszystkich kategoriach wiekowych. Niestety nie startowała w żadnych igrzyskach olim-

Więcej zdjęć na naszej stronie:
RYPIN-CRY.PL

pijskich.

– Fatalne zrządzenie losu sprawiło, że ominęła mnie ta najważniejsza sportowa impreza. Raz było to zapalenie wyrostka robaczkowego i operacja, a przed kolejną olimpiadą kontuzja – wyjaśnia szpadzistka.

Karierę sportową Olga Cygan zakończyła w 2007 roku, natomiast przyjsie na świat córki spowodowało, że zrezygnowała z dziennikarstwa.

– Nie bardzo dawało się pogodzić macierzyństwo z pracą w telewizji, chociażby z powodu nocnych transmisji. Zatrudniłam się w Ministerstwie Sportu i Turystyki, ale czułam, że tak naprawdę chcę się zajmować rzeźbą. Jeszcze w trakcie pracy dziennikarskiej zaczęłam się jej uczyć – tłumaczy artystka.

Co ma zrobić ktoś, kto nie miał dotąd nic wspólnego z pla-

styką, a szczególnie z tak trudną dziedziną, jaką jest rzeźba? Olga Cygan sposób znalazła, zaczynając od zajęć z ceramiką w niewielkiej osiedlowej pracowni.

– Po dwóch spotkaniach uznałam, że to nie to. Poszłam więc do Związku Artystów Plastyków i zapytałam u kogo najlepiej uczyć się ceramikę. Wtedy uważałam, że lepiej na początku zająć się formą mniej ambitną, że ceramika jest łatwiejsza do nauki. Polecono mi pana Stanisława Tworzydło który kształcił się w Chinach jeszcze w latach 60. i wszystkie techniki stamtąd miał w małym palcu. Skontaktowałam z panem Stasiem i powiedziałam mu, że interesuje mnie ceramika, ale też rzeźba. Tak się złożyło, że jego córka – Agata Strojnowska była rzeźbiarką po Akademii Sztuk Pięknych, więc od razu miałam

możliwość kształcenia się również u niej. Trwało to dobrych parę lat. Jeździłam na plenery, poznawałam różne techniki, pracę z materiałem i jej rozumienie. Ceramiki nauczyliśmy się od podstaw. Glinę sami przygotowywaliśmy, czyli ją kopaliśmy, była przesiewana, mieszana, wcześniej hańdowana, aż uzyskaliśmy odpowiedni materiał – opowiada artystka.

Kolejnym doświadczonym rzeźbiarzem, u którego Olga Cygan się szkoliła był Ryszard Piotrowski. Poza tym uczestniczyła w zajęciach, jako wolna słuchaczka, na warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych.

– Gdy jeszcze pracowałam w ministerstwie przyszedł moment kryzysu, że nie wydołę za biurkiem, że muszę wszystko zacząć od nowa. Wiedziałam, że chcę rzeźbić, ale jednocześnie

uważałam, że to jest pomyłony pomysł, bo jak się z tego utrzymam? – mówi plastyczka.

Podczas zajęć na ASP jeden z jej mistrzów – prof. Piotr Gawron uznał, że powinna zrobić dyplom na tej uczelni i zostać dyplomowaną rzeźbiarką.

– Przyszła pani dziekan i inni akademicy nauczyciele, obejrzeni moje prace i uznali, że mogą mnie przyjąć. Złożyłam papiery, ale pani profesor od rysunku stwierdziła, że w żadnym wypadku, bo rysować nie umiem. Profesor Gawron rzekł: „Nic to, walczymy dalej. Rysuj, rysuj i jeszcze raz złożysz te papiery”. Tak też zrobiłam. Całe lato szkicowałam, głównie moje dzieci. We wrześniu ponownie starałam się o przyjęcie na ASP. Wówczas pani profesor stwierdziła, że już jest dobrze. Jeśli chodzi o rysunek byłam samoukiem, ale jak już zaczęłam to szkicuję do dziś. Spodobała mi się ta forma ekspresji – wyjaśnia artystka.

Olę Cygan przyjęto od razu na czwarty rok Wydziału Rzeźby. Jej praca dyplomowa była jedną z czterech z jej macierzystego wydziału, którą pokazano na wystawie najlepszych dyplomów warszawskiej ASP w 2017 roku. Trzy lata temu artystka wyprowadziła się wraz z rodziną z Warszawy i zamieszkała w Zbiczynie w powiecie brodnickim. Zarówno ona, jak i jej najbliżsi uważają, że była to świetna decyzja.

Tekst i fot. (jd)

Martyna Bunda

o trudnych tematach

RYPIN ▶ Dziennikarka i pisarka Martyna Bunda gościła w poniedziałek 24 kwietnia w Miejsko-Powiatowej Bibliotece Publicznej w Rypinie, aby opowiedzieć o ważnych momentach w swoim życiu i o najnowszej powieści „Podwilcze”

Dzieciństwo i lata nauki w liceum spędziła w Kartuzach na Kaszubach. Skończyła studia w instytucie polityki społecznej na Wydziale Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego. Od wielu lat związana jest z tygodnikiem „Polityka”, gdzie przez jakiś czas kierowała działem krajowym. Obecnie mieszka na wsi pod Poznaniem.

Martyna Bunda wydała dotąd trzy książki: „Nieczołość”, „Kot niebieski” i „Podwilcze”, które jest opowieścią o głębi ludzkiej psychiki, pożądaniu, odkrywaniu swojej tożsamości, ale też o miłości do sztuki i sznaucerów olbrzymich.

Być może Martyna Bunda nie została by pisarką, gdyby jej przełożona nie postanowiła zrezygnować z kierowaniem działem krajowym w „Polityce”.

– W tygodniku, w którym jestem dziennikarką od wielu lat, nastąpiła zmiana pokoleniowa. Szefowa, która stworzyła dział, przyjęła nas wszystkich do pracy, poczuła się zmęczona i przytłoczona jego kierowaniem. Uznała, że chciałaby zmiany na tym stanowisku. My, jako zespół, stwierdziliśmy z przerażeniem że przyjdzie ktoś z zewnątrz i zacznie swoje rządy. Postanowiliśmy, że wybierzemy kogoś z nas. Padło na mnie. Praca na tym stanowisku polega

Więcej zdjęć na naszej stronie:
RYPIN-CRY.PL

na tym, że tam zwykle nikogo nie ma i czeka się na teksty kolegów. Miałam dużo czasu, więc zaczęłam tworzyć fikcję opartą na dziesiątkach losów ludzkich. Mając za sobą 3/4 książki zdałam sobie sprawę, że piszę historię własnej rodziny. Opowieść zawarta w „Nieczołości” dzieje się na Kaszubach i dotyczy siostr mojej babci – mówiła literatka o swojej debiutanckiej książce.

Według Martyny Bundy pisanie powieści jest dziwnym procesem. To łowienie przeczuć. Na początku nie bardzo wiadomo co powstanie, ale jak dzieło zaczyna nabierać kształtu to rolę twórcy jest porządkowanie całości. Dzien-

nikarstwo, które autorka uprawiała przez wiele lat i które polegało na szukaniu tematów uniwersalnych jej w tym pomogło.

– Jechałam do jakiejś miejscowości i musiałam znaleźć ludzi, którzy opowiedzą mi swoim głosem co tam się wydarzyło, żeby z tych klocków poskładać większą całość. Przez te lata usłyszałam setki historii i to jest ogromny zasób. Bardzo przydała mi się podczas pisania książek umiejętność cięcia i skracania, której nauczyłam się podczas pracy dziennikarskiej oraz nie traktowanie własnego tekstu z przesadną czułością – wyjaśniła gościni rypińskiej biblioteki.

Dla Martyny Bundy bardzo ważna jest duchowość. Szukając do niej drogi trafiła do klasztoru. Pobyt w nim ją wyciszył, pomógł w nauce medytacji, ale też odsunął od Kościoła.

– Moja ciocia na przełomie lat 80. i 90. znalazła takie miesięczne wakacje dla dziewcząt, które myślały o pójściu do klasztoru. Tam się stało coś bardzo dla mnie ważnego. W sensie ludzkim było to złe miejsce. Możemy to nazwać uczeniem pokory, możemy nazwać odczulaniem ciała, ale to była czysta, żywa przemoc. Pamiętam taką sytuację – jakąś ganiającą po piętrach młodą zakonnicę, szlochającą, zrozpaczoną, bo przyniesiono

jej znowu nie jej majtki. Mnie ta historia strasznie uderzyła. Przeorysza jej mówiła: „Ty masz się nauczyć, że nic nie jest twoje, masz nosić to co ci dają”. Tego typu sytuacji zdarzyło się tam dużo. Myślę, że klasztory stałyby się fantastycznym miejscem, gdyby byli w nich ludzie po przepracowaniu różnych negatywnych mechanizmów, które mamy jako gatunek. Mamy w sobie przyjemność zadawania przemocy. Ten klasztor był właśnie takim miejscem. Być może dlatego odnalazłam się w buddyzmie. Uważam, że Kościół jest dzisiaj w potwornym kryzysie. Jestem z Kartuz, w których działa się straszne rzeczy. Moi koledzy byli ofiarami księdza pedofila. Dowiedziałam się o tym jako 15-latką i nie miałam pojęcia co z tym zrobić. W Kościele już nie jestem i nie sądzę, że bym w nim kiedykolwiek była. Wybrałam inną drogę, innych nauczycieli – wyznała pisarka.

O tym co przydarzyło się kolegom Martyny Bundy, było głośno kilka lat temu. Wówczas na światło dzienne wypłynął bolesny temat pedofilii w kościele św. Kazimierza w Kartuzach. Molestowany ministrant po wielu latach zdecydował się o tym opowiedzieć, był jednym z bohaterów dokumentu braci Sekielskich.

Tekst i fot. (jd)

Roztańczone przedszkolaki na scenie

RYPIN ▶ W sobotę 22 kwietnia w Rypińskim Domu Kultury odbył się drugi konkurs taneczny „Roztańczone Przedszkolaki” zorganizowany przez nauczycieli Przedszkola Miejskiego Nr 2 w Rypinie

– Wydarzenie to po raz kolejny zorganizowaliśmy z myślą o naszych przedszkolakach, które kochają ruch, muzykę i taniec. Chciałybyśmy bardzo podziękować naszym patronom i sponsorom, dzięki którym na naszych uczestników czekały wspaniałe nagrody. Dziękujemy Pawłowi Grzybowskiemu, burmistrzowi Rypina za objęcie naszego konkursu patronatem miasta, dziękujemy za serce otwarte na nasze potrzeby. Dziękujemy Justynie Motylewskiej, dyrektor Rypińskiego Domu Kultury za przyjęcie w swoich gościnnych murach. Dziękujemy Jarosławowi Majewskiemu i Pawłowi Poniewierskiemu

za okazaną pomoc. Dziękujemy Jarosławowi Nowakowi – kierownikowi Wydziału Projektów Unijnych Rozwoju i Sportu oraz Karolinie Rębacz – informując organizatorów z PM nr 2.

Ponadto kierownictwo placówki dziękuje sponsorom: Pawłowi Sobierajskiemu – prezesowi MPEC-u, Rafałowi Zglinickiemu – prezesowi Biogazowni, Piotrowi Bonieckiemu – właścicielowi Biura Nieruchomości PETERS, Mileniu Gumieł, Sławomirowi Siatkowskiemu – właścicielowi Cukierni Karmel, Katarzynie Rakoczy Ochrimovic z centrum budowlanego i opatu Piotra Rakoczego, Natalii Dylewskiej – właścicielce

salonu kosmetycznego N. Kosmetika, Mirosławowi i Katarzynie Becmer – założycielom Dziecięcej Akademii Tańca oraz Dziecięcej Grupy Estradowej, Rafałowi Topolewskiemu – dyrektorowi generalnemu firmy Primario Grande. PM 2 dziękuje również wszystkim anonimowym darczyńcom.

Do konkursu przystąpiły dzieci 5 i 6-letnie z trzech rypińskich przedszkoli: Przedszkola

Miejskiego Nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi, Przedszkola Miejskiego Nr 2 oraz Przedszkola Miejskiego Nr 3 „Niezapominajka”. Konkurs został przeprowadzony w trzech kategoriach: „Soliści”, „Mini

Grupa Taneczna”, „Grupa taneczna”. Spośród uczestników konkursu jury w składzie: Katarzyna Becmer, Marek Tęgowski, Julia Szałwińska wyłoniли następujących zwycięzców.

W kategorii „Soliści” nagrody zdobyli:

Wyróżnienie: Hanna Bartkowska z Przedszkola Miejskiego nr 2

Wyróżnienie: Pola Derbin z Przedszkola Miejskiego nr

III miejsce: Martyna Wiśniewska z Przedszkola Miejskiego nr

II miejsce: Marianka Gurtowska z Przedszkola Miejskiego nr

I miejsce: Maria Ratkowska z Przedszkola Miejskiego nr 2

W kategorii „Mini Grupa Ta-

neczna” nagrody zdobyli:

II miejsce: „Ważki” z Przedszkola Miejskiego nr 3

I miejsce: „Żonkile” z Przedszkola Miejskiego nr 2

W kategorii „Grupa taneczna” nagrody zdobyli:

III miejsce: „Wesołe Motyle” z Przedszkola Miejskiego nr 3

II miejsce: „Jaskółeczki” z Przedszkola Miejskiego nr 1

I miejsce: „Bratki” z Przedszkola Miejskiego nr 2

– Wszystkim wspaniałym tancerzom gratulujemy i do zobaczenia za rok – podsumowuje Agnieszka Krzyżanowska z PM nr 2 w Rypinie.

(ak), fot. nadesłane

To były wyjątkowe warsztaty dla każdego

SKRWILNO ➤ W zeszłym tygodniu dobiegły końca zajęcia plastyczne adresowane do mieszkańców gminy przeprowadzone przez Dom Kultury w Skrwilnie

Podczas spotkań z dziećmi ze szkół podstawowych prowadzący starali się rozwijać wyobraźnię przestrzenną, umiejętności planistyczne oraz motorykę małą i dużą. – Wykonywaliśmy m.in. kwiaty z krepiny, palmy wielkanocne, zajączkowe girlandy czy recyklingowe ośmiorniczki. Przy okazji ostatnich zajęć zdecydowaliśmy się na pracę w grupach. Na dzieci czekały rebusy, quiz, wykonanie rysunku nawiązującego do znanych powiedzeń oraz zadania logiczne. Chcąc wzmocnić w uczestnikach pewność siebie i budowanie pozytywnej samo-

oceny, poprosiliśmy, by każdy na odwrocie kartki z imieniem napisał, dlaczego polubił daną osobę. Po wpisaniu się przez wszystkie dzieci, adresat otrzymywał tę kartkę. Uczestnicy bardzo zaangażowali się w to zadanie, starając się wyszukać jak najwięcej mocnych stron koleżanek i kolegów – wyjaśniają pracownicy Gminnego Domu Kultury w Skrwilnie.

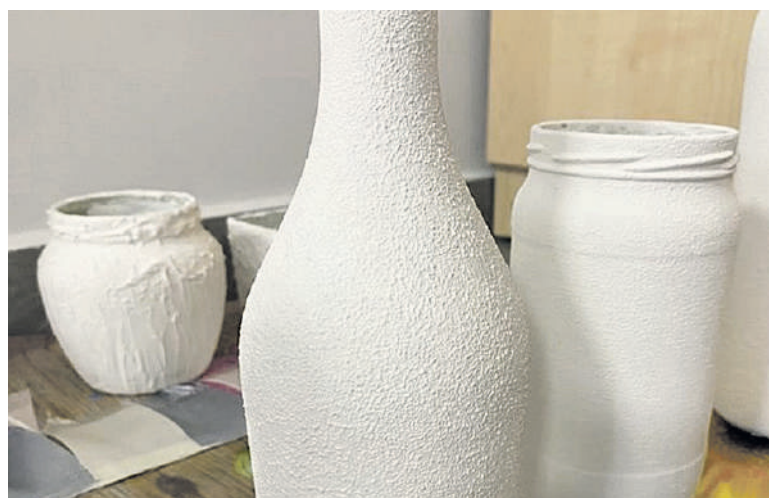
Dorośli uczestnicy warsztatów malowali wiosenne i zimowe pejzaże, robili obrazki z suszonych liści, wieńce na Wszystkich Świętych oraz florystyczne kompozycje bożonarodzeniowe i wiel-

kanocne, wyszywali i pracowali z tuszami alkoholowymi.

– Zimą uczestnicy przygotowali kalendarze adwentowe i porcelanowe ozdoby choinkowe. Spróbowali japońskiej metody robienia bibułkowych kul i pomponów. Były też wiosenne ptaszki z włóczki, palmy wielkanocne, wazon z butelek i słoików ozdobiane na modłę starej ceramiki, filcowe podkładki i makramowe postacie – wylicza ekipa skrwileńskiego domu kultury.

(jd)

foto. GDK Skrwilno

Cieszę podniebienie od starożytności

CIĘKAWOSTKA ▶ Gdy zrobiło się nieco cieplej, ludziom wrócił apetyt na lody. Ten deser jest z nami od czasu dawnych cywilizacji rozwijających się w Mezopotamii

Mieszkańcy Mezopotamii 4000 lat przed narodzinami Chrystusa również znali lodowe desery. Nie były to lody w dzisiejszym tego słowa znaczeniu. Bardziej przypominały sorbety lub tzw. granitę, czyli pokruszony lód zalany sokiem. Nie wszystkich było stać na takie luksusy. Tylko najbogatsze rodziny miały dostęp do własnych, wykopanych w ziemi lodowni.

Lód był również sprzedawany w starożytnych Atenach. Wrzucano go do wina i sprzedawano na ulicach. W Starożytnym Rzymie niezbyt mile wspomniany cesarz Neron uwielbiał deser w postaci lodu podanego z miodem. W tym samym czasie w Chinach rozkoszowano się napojem sporządzonym z mrożonej kamfory polanej mlekiem bawołu.

W średniowiecznej Europie nie znano wielu zimnych deserów. Klimat był nieco zimniejszy, a ludzie bali się przeziębienia. Zresztą chyba każdy z nas usłyszał w swoim życiu słowa mamy:

„nie jedz tyle lodów, bo cie gardło rozboli”. Do Europy przenikały w średniowieczu pogłoski o sorbetach. Samo słowo pochodzi z arabskiego. Według niepotwierdzonych informacji z sorbetami zetknął się w trakcie swoich wędrówek Marko Polo. Pochodząca z Włoch królowa Francji Katarzyna Medycejska miała sprowadzić przepis na sorbet wraz ze swoimi nadwornymi kucharzami. Kolejna legenda mówi o królu Anglii Karolu I, który miał zjeść sorbet i był nim tak zachwycony, że zaoferował kucharzowi dożywotnią pensję tylko za to, że ten zachowa wiedzę o przepisie do śmierci.

Przełom technologiczny nastąpił dopiero w XVI-wiecznej Europie. Ojczyznę lodów zostały Włochy. Do lodu zaczęto dodawać mleko lub śmietanę, co czyniło deser bardziej delikatnym. W 1651 roku w Paryżu otworzono pierwszą lodziarnię. Jej twórcą był Włoch. W ciągu kolejnych 50 lat w mieście pojawiło się kolejnych 250 lodziarni. Niestety lody

były przerażająco drogie. Nie znano zamrażarek, a przechowywanie lodu wydobytego z rzek zimą było kosztowne. Wszystko zmienił Carlo Gatti. Szwajcar, który w połowie XIX wieku wyemigrował do Anglii, stworzył na jednym z ruchliwych skrzyżowań Londynu stoisko z lodami. Jego pomysłem był import lodu z Norwegii, gdzie nigdy go nie brakowało. Gatti wrócił do Szwajcarii już jako milioner.

W czasach, gdy mężczyźni prowadzili biznesy, w branży lodziarskiej dominowała kobieta - Agnes Marshal. To jej zawdzięczamy pomysł gałek oraz wafelków, w których serwowano lody. Sukces jej firmom zapewnił wynalazek niewielkiej zamrażarki. Agnes rozwijała swoje zainteresowania związane z kuchnią. Otwierała szkoły gotowania i wydawała mnóstwo książek, w których zamieszczała przepisy własnego autorstwa.

W Polsce lody pojawiły się w czasach ostatniego króla - Stanisława Augusta Poniatowskiego. Niestety przez długi czas były rarytasem przystępnym tylko dla najbogatszych. Dopiero po odzyskaniu niepodległości w 1918 roku stały się powszechnie dostępne. Pierwsze seryjne lody o nazwie „Pingwin” pojawiły się jeszcze przed wojną. Były to podłużne sztabki owijane w papier. Można je kupić do dziś. W okresie powojennym królowały lody „bambino”.

(pw)

XX wiek

Burek znad Wisły

Niejednemu psu na imię Burek, ale Burek z Dobrzynia nad Wisłą był psem niezwykle - kundlem bohaterem. W 1926 roku uratował życie tonącemu mężczyźnie.

Sytuacja, o której mowa, rozegrała się 15 stycznia 1926 roku na Wiśle nieopodal Dobrzynia. Przez zamrażniętą rzekę przechodził rybak Józef Cichocki wraz ze swoim psem Burkiem. Obaj stanowiąli ponoć nieodłączną parę. W pewnej chwili lód załamał się, a człowiek runął do wody. Pies dokładnie wiedział co robić. Chwycił zębami rękaw kurtki pana i zaczął ciągnąć. Skąd u psa taki instynkt?

Burek był trenowany przez właściciela do wyciągania sieci. Miał też sporą siłę szczęk. Walka o życie trwała kilkanaście minut. Cichocki zdołał dotrzeć do płytszego odcinka Wisły. Obyło się bez pomników, wzniosłych powiastek i gratulacji. Burek w nagrodę otrzymał sowy posiłek. Całe zdarzenie znamy dzięki relacji Dziennika Pomorskiego.

(pw)

XX wiek

Szabrem dorobili się majątku

Po II wojnie światowej zmieniły się granice Polski. Stało wiele pustych domów, opuszczonych przez niemieckich właścicieli, którzy uciekli w obawie przed tym co ich czeka. Pojawiało się też wielu szabrowników. Jedną z szajek składała się z ludzi z Torunia i Wąbrzeźna.

Na ślad szajki wpadła milicja w sierpniu 1947 roku. Hersztem był Stanisław Bane z Torunia, ale miał współpracowników w Wąbrzeźnie i Dobrzyniu nad Drwęcą. Ich zadaniem było rozprawianie szabrowanych towarów na swoim terenie. Bane udawał się na tzw. ziemie odzyskane, czyli tereny przejęte od Niemców i tam kradł co tylko się dało. Później wysyłał przedmioty za pośrednictwem poczty. W urzędzie pocztowym w Wąbrzeźnie pracowała jego

żona, więc dokładnie zadbała o to, by paczki nie były podejrzane.

Bane dorobił się dwóch mieszkań w Toruniu i jednego na ziemiach odzyskanych. Ich szczęście skończyło się wraz z aresztowaniem przez milicję. Przy okazji milicjanci odkryli, że dwóch członków szajki było poszukiwanych za podpisanie niemieckiej listy narodowosociowej, czyli tzw. volkslisty.

(pw)

XX wiek

Żal weterana

Przedwojenna Polska była krajem bardzo biednym i pełnym kontrastów. Bogata Warszawa stanowiła inny świat w stosunku do prowincji. Współczesny „socjal” wydałby się naszym pradiadkom istnym rajem. Smutna historia dotycząca polskiej biedy zdarzyła się w Kowalewie w 1926 roku.

Antoni Czarnecki z Kowalewa był inwalidą wojennym. Służył w armii w czasie I wojny światowej. Po wojnie utrzymywał się z renty. Nie były to duże kwoty, ale państwo ostatecznie zaprzestało ich wypłaty w 1923 roku. Jedynym źródłem utrzy-

mania było 20 zł dawane rodzinie Czarneckiego co miesiąc. Weteran miał na utrzymaniu żonę i trójkę dzieci. W 1926 roku Czarnecki targnął się na własne życie. Wziął brzytwę i podciął żyły na ręce. Weterana udało się odratować dzięki pomocy policji

i doktora Ośmiałowskiego. Nie zmieniła się niestety jego sytuacja życiowa. W dalszym ciągu nie otrzymywał renty. Tacy ludzie przed wojną musieli radzić sobie sami. Nie istniały GOPS-y oraz MOPS-y.

(pw)

Politycy z regionu

XVIII WIEK ▶ W związku z rocznicą uchwalenia Konstytucji 3-go Maja przybliżamy historię senatorów i posłów z ziemi dobrzyńskiej, którzy brali udział w obradach parlamentarnych w drugiej połowie XVIII wieku

Obraz Jana Matejki – „Konstytucja 3 Maja 1791 roku” z 1891 roku

Ziemię dobrzyńską na obradach parlamentu I Rzeczypospolitej reprezentowało trzech senatorów. Związane to było z istnieniem trzech kasztelanii: dobrzyńskiej, rypińskiej i słońskiej. Kasztelan dożywotnio zasiadał w senacie. Kasztelan dobrzyński był najważniejszym urzędnikiem w ziemi dobrzyńskiej. Pełnił funkcję wojewody. Jego zastępcą był kasztelan rypiński. Natomiast kasztelan słoński dowodził pospolicym ruszeniem z powiatu lipnowskiego. W drugiej połowie XVIII wieku funkcję kasztelana dobrzyńskiego pełnił Ignacy Zboiński. Był przeciwnikiem rodziny Czartoryskich oraz króla Stanisława Augusta Poniatowskiego.

Drugim senatorem był kasztelan rypiński Michał Hieronim Podoski. Ten był natomiast stronnikiem króla Augusta III Mocnego oraz należał do obozu hetmańskiego. Popierał hetmana Jana Klemensa Branickiego. Po śmierci Zboińskiego Podoski otrzymał tytuł kasztelana dobrzyńskiego. W tym czasie prze-

szedł na stronę rodziny i króla Poniatowskiego. Trzecim senatorem był Teodor Sierakowski. W czasie Sejmu Czteroletniego (1788-1792) senatorami ziemi dobrzyńskiej byli Ludwik Marian Zieliński (kasztelan rypiński). Za Ustawą Rządową – Konstytucją 3-go maja był również Kajetan Bronisław Sierakowski, wówczas kasztelan słoński.

Szlachta ziemi dobrzyńskiej na obrady sejmiku wysyłała natomiast dwóch posłów. Najczęściej byli to urzędnicy ziemscy, którzy wywodzili się z miejscowej szlachty. Jadąc na obrady, otrzymywali od swoich „braci” instrukcję poselską, w której mieli zapisane jak należy głosować i jakie decyzje podejmować. Historycy ustalili dane dwudziestu posłów z ziemi dobrzyńskiej, którzy obradowali na sejmach w drugiej połowie XVIII wieku. Niestety większość z nich nie przejawiała zbyt dużej aktywności politycznej. Niektórzy brali udział tylko raz w obradach. Mimo tego znalazła się wśród nich grupa, która aktywnie działała w sejmie. Byli to

między innymi: Piotr Sumiński, Jan Ośniałowski, Józef Chełmicki, Jan Nepomucen Zboiński oraz Ignacy Działyński.

Pierwszy z nich – Piotr Sumiński obradował na kilku sejmach. Szczególnie aktywny był w czasie sejmiku rozbiorowego (1773-1775). Wszedł wówczas w skład delegacji, która przygotowywała jego uchwały. Poseł Ośniałowski był również bardzo aktywny. Na sejmie z 1776 roku należał do deputacji konstytucyjnej oraz był członkiem sądu sejmowego. W 1778 roku debatował na projekcie ograniczającym kompetencje Rady Nieustającej. W czasie Sejmu Wielkiego był zwolennikiem reform i popierał Konstytucję 3 Maja. W ziemi dobrzyńskiej pełnił wiele urzędów. Był między innymi starostą bobrownickim. Józef Chełmicki w czasie sejmiku w 1778 roku skrytykował biskupa lwowsko-haliczkiego oraz kamienieckiego Leona Szeptyckiego. Rodzina Chełmickich była jedną z bogatszych w ziemi dobrzyńskiej.

Kolejnym posłem i jedno-

Konstytucja 3 Maja 1791

Konstytucja 3 Maja została zaprojektowana w celu zlikwidowania obecnych od dawna wad systemu politycznego Rzeczypospolitej Obojga Narodów i jej złotej wolności. Konstytucja wprowadziła polityczne zrównanie mieszczan i szlachty oraz stawiała chłopów pod ochroną państwa, w ten sposób łagodząc najgorsze nadużycia pańszczyzny. Konstytucja zniosła zgubne instytucje, takie jak przede wszystkim liberum veto, które przed przyjęciem Konstytucji pozostawiało sejm na łasce każdego posła, który jeśli zechciał z własnej inicjatywy lub przekupiony przez zagraniczne siły, albo magnatów mógł unieważnić wszystkie podjęte przez sejm uchwały. Konstytucja 3-go Maja miała wyprzeć istniejącą anarchię, popieraną przez część krajowych magnatów, na rzecz egalitarnej i demokratycznej monarchii konstytucyjnej.

czesnie zwolennikiem Ustawy Rządowej w 1791 roku był Jan Nepomucen Zboiński. W obradach Sejmu Wielkiego brał również udział Ignacy Działyński (nadał Dobrzyńowi prawa miejskie), którzy także był zwolennikiem zmian. W czasie wojny w obronie konstytucji walczył na czele swojego pułku. Do grona regalistów należy jeszcze wymienić posłów Damazego Mioduskiego oraz Antoniego Nałęcz. Damazy Mioduski już w 1767 roku został wybrany konsyliarzem konfederacji radomskiej. Trzy lata później objął po ojcu urząd podczaszego rypińskiego. Był sędzią ziemi dobrzyńskiej. Swoim stylem życia potrafił ujmować miejscową szlachtę, która aż pięciokrotnie wybierała go posłem na sejm Rzeczypospolitej, a dwukrotnie marszałkiem sejmiku dobrzyńskiego. Jako poseł nie odznaczył się niczym szczególnym, ale dobrą passę wykorzystał do własnych celów, powiększając swój majątek w regionie Chojnic, Złotoryi i Wielkiego.

Antoni Nałęcz w 1774 roku

został miecznikiem ziemi dobrzyńskiej. Od tego momentu rozpoczęła się jego kariera urzędnicza i polityczna. Dwa lata później awansował na wójta większego dobrzyńskiego, a w 1778 roku został wojskim większym dobrzyńskim. W tym samym roku szlachta wybrała go na sejmiku lipnowskim. Został również reprezentantem ziemi dobrzyńskiej w Trybunale Koronnym w Piotrkowie. W 1784 roku został marszałkiem sejmiku w Lipnie. W czasie obrad Sejmu Wielkiego niczym się nie wyróżnił. Kolejnym posłem i jednocześnie zwolennikiem Ustawy Rządowej w 1791 roku był Jan Nepomucen Zboiński. W obradach Sejmu Wielkiego brał również udział Ignacy Działyński (nadał Dobrzyńowi prawa miejskie), którzy także był zwolennikiem zmian. W czasie wojny w obronie konstytucji, walczył na czele swojego pułku.

Tekst i fot.

Szymon Wiśniewski
fot. Domena publiczna

Posłowie z ziemi dobrzyńskiej uchwalili Konstytucję 3-go Maja na Zamku Królewskim w Warszawie

Tablica poświęcona gen. Damazemu Mioduskiemu na ścianie klasztoru w Oborach

INFORMATOR DLA MIESZKAŃCÓW POWIATU RYPIŃSKIEGO

Szukasz...? Tylko u nas znajdziesz wszystko w jednym miejscu

OGŁOSZENIA DROBNE

Auto-moto Autokasacja/demontaż

Absolutnie auta kupię w całości, rozbite lub na złom, odbiór lawetą, tel. 887-813-007

Doradztwo Inne

Dopłaty, wypełnianie e-wniosków, dojazdy, 662860456

Nieruchomości Domy

Sprzedam dom w zabudowie szeregowej w Wąbrzeźnie. Tel. 506 141 913

Domy/budynki

Sprzedam budynek w Wąbrzeźnie o powierzchni 272 m2 pod usługi / przemysł. Działka 678m2. Cena 439.000zł. Tel. 793 971 436 / 513 749 838

Działki

Sprzedam działkę budowlaną w ścisłym centrum Wąbrzeźna wraz z projektem budynku i pozwoleniem na budowę. Tel. 506 141 913

Praca Oferta

FIRMA REFLEX POSZUKUJE OSÓB NA STANOWISKO SPAWACZ/POMOCNIK SPAWACZA. SZCZEGÓŁOWE INFORMACJE POD NUMEREM TELEFONU 56 688 44 17 LUB OSOBIŚCIE W DZIALE KADR

Rolnictwo Zwierzęta

Sprzedaż kurek odchowanych dostawa gratis. Tel. 503-508-148

Przyjmujemy zapisy na kurczaki brojlery żywe które sprzedawane będą około 20-maja Cena 7,50 Kg. Odbiór Ostrowite koło Golubia-Dobrzyń Tel. 696-774-698

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Rypinie
ul. Warszawska 38a
tel. 22 250 01 15

Kultura i rekreacja

Rypiński Dom Kultury
Warszawska 8
tel. 54 280 21 56

Rypińskie Centrum Sportu
ul. Dworcowa 11
tel. 54 233 9742

Miejsko-Powiatowa Biblioteka Publiczna w Rypinie
Warszawska 20
tel. 54 280 21 42

Oświata

Zespół Szkół nr 1
im. ks. Czesława Lissowskiego w Rypinie
ul. Kościuszki 51
87-500 Rypin
tel./fax: 54 280 20 65

Zespół Szkół nr 2
im. Unii Europejskiej w Rypinie
ul. Dworcowa 11
87-500 Rypin
tel./fax: 54 280 31 61

Zespół Szkół nr 3
im. Bogdana Chelmskiego w Rypinie
ul. Nowy Rynek 20
tel. 54 280 24 05

Zespół Szkół nr 4
im. Ziemi Dobrzyńskiej w Nadrożu
ul. Nadróż 1
tel. 54 270 31 12

Zespół Szkół nr 5
im. ks. Jana Twardowskiego w Rypinie
ul. Młyńska 12
tel. 54 280 36 42

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
ul. Dworcowa 11
87-500 Rypin
tel. 54 280 50 48
Dom Dziecka
im. Janusza Korczaka w Rypinie
ul. Mławska 54

tel. 54 280 30 55
Dom Pomocy Społecznej „KOMBATANT” w Ugoszczu
Ugoszcz 30
87-522 Ostrowite
tel./fax: 54 270 11 33

Powiatowe Centrum Obsługi Oświaty
ul. Warszawska 38
87-500 Rypin
tel. 54 280 39 22

Chatka Puchatka.
Punkt przedszkolny.
Pankowska J.
ul. Jana Pawła II 11
87-500 Rypin
kom. 501 024 694

Przedszkole Niezapominajka
ul. Gustawa Sommera 16
87-501 Rypin
tel. 54 280 35 16

Przedszkole nr 1
ul. Młyńska 3
87-500 Rypin
tel. 54 280 57 97

Przedszkole Miejskie nr 2
ul. Wojska Polskiego 11
87-500 Rypin
tel. 54 280 31 32

Pomoc społeczna

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rypinie
ul. Warszawska 38 A
tel./fax: 54 280 36 41

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rypinie
ul. Warszawska 40
87-500 Rypin
tel. 54 280 96 51

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rypinie
ul. Lipnowska 4
tel. 54 280 22 79

Przedsiębiorstwa komunalne

Zarząd Dróg Powiatowych
ul. Strażacka 1
87-500 Rypin
tel. 54 280 34 04

Przedsiębiorstwo Komunalne „Komes” Sp. z o.o.
ul. Elizy Orzeszkowej 4
87-500 Rypin
tel. 54 280 24 62

Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.
ul. Mikołaja Reja
87-500 Rypin
tel. 54 280 34 32

Zdrowie

Szpital Powiatowy w Rypinie
ul. 3 Maja 2
tel. 54 230 87 00

Pod Gryfem.
Apteka Spółki Eskulap
ul. Mławska 30
87-500 Rypin
tel. 54 280 59 94

Przy Przychodni. Apteka
ul. Księdza Lissowskiego 10
87-500 Rypin
tel. 54 280 40 62

DOZ Apteka dbam o zdrowie Remedium
ul. Koszarowa 3
87-500 Rypin
tel. 54 280 35 97

DOZ Apteka dbam o zdrowie
ul. Warszawska 14
87-500 Rypin
kom. 800 110 110

Apteka Społeczna na Mławskiej
Grupa Nowa Farmacja
ul. Mławska 1E
87-500 Rypin
tel. 54 236 66 88

Pod Orłem. Apteka Spółki Eskulap
ul. Kilińskiego 7
87-500 Rypin
tel. 54 280 20 44

Pod Eskulapem s.c. Apteka.
Wieczorek B.,
Zwierzyńska I.
ul. Ogrodowa 36
87-500 Rypin

Apteka „Przy Szpitalu”
ul. 3 Maja 2
87-500 Rypin

Numer alarmowy

Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej
ul. Strażacka 4, 87-500 Rypin
tel. 54 280 37 37
tel. 54 280 91 53
numer alarmowy 998 lub 112

Komenda Powiatowa Policji
ul. Piłsudskiego 19
87-500 Rypin
tel. 54 230 82 00, 54 230 82 05
numer alarmowy 997 lub 112

Pogotowie energetyczne 991
Pogotowie gazowe 992
Pogotowie ciepłownicze 993
Pogotowie wodno-kanalizacyjne 994

Administracja

Urząd Miejski w Rypinie
ul. Warszawska 40
tel. 54 280 96 00

Starostwo Powiatowe w Rypinie
ul. Warszawska 38
tel. 54 280 24 33

Urząd Skarbowy w Rypinie
ul. Dojazdowa 10
tel. 54 280 92 10

Urząd Gminy Rogowo
Rogowo 51
tel. 54 280 16 22

Urząd Gminy w Brzuzem
Brzuzem 62
tel. 54 270 11 23
tel. 54 270 11 38
tel. 54 280 09 06

Urząd Gminy w Skrwilnie
ul. Rypińska 7
tel. 54 270 00 12

Urząd Gminy w Wąpielsku
Wąpielsk 20
tel. 56 493 83 21

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
ul. Nowy Rynek 5
87-500 Rypin
tel. 54 280 01 55

Powiatowy Urząd Pracy
ul. Nowy Rynek 14
87-500 Rypin
tel. 54 280 21 44

PKS Dworzec Autobusowy
ul. Dworcowa 20
87-500 Rypin
tel. 54 280 30 73

ZASADY NADAWANIA OGŁOSZEŃ DROBNYCH

Twoje ogłoszenie ukaże się WE WSZYSTKICH naszych tygodnikach: CGD, CLI, CRY, CWA.

Aby nadać ogłoszenie :

- Wyślij treść ogłoszenia na adres e-mail: reklama@wpr.info.pl. Otrzymasz e-mail zwrotny z wyceną i nr konta do wpłaty
- Odwiedź nasze biuro i nadaj ogłoszenie osobiście: ul. Dworcowa 4, 87-400 Golub-Dobrzyń
- Ogłoszenia do kolejnego numeru przyjmujemy do godziny 16⁰⁰ w poniedziałki

Szczegółowe informacje pod numerem telefonu 662 061 331 lub 608-688-587. Regulamin znajdziesz na stronie www.golub-cgd.pl

NOWOŚĆ!
Ogłoszenia
drobne ze
zdjęciem!

Oni wiedzą jak zapobiegać pożarom

POWIAT ➤ 28 kwietnia 2023 r. w siedzibie Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Rypinie odbyły się powiatowe eliminacje Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej „Młodzież zapobiega pożarom”. Wzięło w nich udział 11 uczestników

W wyniku rozgrywek finałowych kolejność zajętych miejsc przedstawia się następująco: I grupa wiekowa (szkoła podstawowa): 1. Kacper Milewski, 2. Ksawery Sompoliński, 3.

Julia Wiśniewska, 4. Kinga Zgórzyńska. II grupa wiekowa (gimnazjalna): 1. Jan Lazarowski, 2. Marcel Krajnik, 3. Julia Kowasz, 4. Marcin Słomski, 5. Jan Budziński, 6. Kacper Meler. III gru-

pa wiekowa (szkoła ponadgimnazjalna): 1. Agata Małkińska.

– Ponadto tego dnia odbyło się również uroczyste wręczenie dyplomów wraz z nagrodami za konkurs plastyczny pt.

„Młodzież zapobiega pożarom”. Nagrody zostały ufundowane przez Starostwo Powiatowe w Rypinie, Zarząd Powiatowy ZOSP RP oraz Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożar-

nej w Rypinie. Serdecznie gratulujemy wszystkim uczestnikom – podaje PSP Rypin.

(red)
fot. PSP Rypin

Rypin/Powiat

Obchodzili ważne święto

18.04.2023 r. w Rypińskim Domu Kultury odbyły się obchody Światowego Dnia Autyzmu zorganizowane przez uczniów i grono pedagogiczne z Zespołu Szkół nr 5 im. ks. Jana Twardowskiego w Rypinie.

Na początku wydarzenia dyrektor ZS nr 5 Jarosław Tomkowski wraz z wicedyrektorką Iwoną Andrzejczuk przywitani przybyłych gości. Głos zabrała również Maria Mazurkiewicz, kujawsko-pomorski wicekurator oświaty. Następnie dzieci z Oddziału Przedszkolnego Zespołu Szkół nr 5 razem ze swoimi opiekun-

ami przedstawiły wzruszający program artystyczny pt. „Autystycznie-Fantastycznie”.

Po występie swoją prelekcję na temat autyzmu wygłosiła prof. dr hab. Jadwiga Cieszyńska-Rożek. Mówiła m.in. o wczesnych objawach autyzmu oraz o technikach pracy z dziećmi z autyzmem. Zarząd po-

wiatu reprezentowała tego dnia Monika Kalinowska. W uroczystości udział wzięli także dyrektorzy szkół, jednostek organizacyjnych należących do powiatu rypińskiego i miasta Rypina, rodzice, dzieci i ich najbliżsi. Obchody Światowego Dnia Autyzmu umilił słodki poczęstunek.

(red), fot. Powiat Rypiński

TYGODNIK REGIONU
RYPIŃSKIEGO

CRY

Redakcja:
87-400 Golub-Dobrzyń,
ul. Dworcowa 4,
tel. 662 061 331,
e-mail: redakcja@wpr.info.pl

Redaktor naczelny:
Andrzej Korpalski
tel. 535 170 961
a.korpalski@wpr.info.pl

Dział reklamy i ogłoszeń:
tel. 608 688 587
e-mail: reklama@wpr.info.pl

Kolportaż prasy:
tel. 662 061 331

Wydawca:
WPR Sp. z o.o.
87-400 Golub-Dobrzyń,
ul. Dworcowa 4
(Nakład WPR 3600 egz.)

Druk:
POLSKA PRESS Sp. z o.o.
02-672 Warszawa, ul. Domaniewska 45

Redakcja nie zwraca tekstów
niezamówionych oraz zastrzega
sobie prawo do ich redagowania
i skracania. Redakcja nie odpowiada
za treść zamieszczonych ogłoszeń.

Ważne zmiany w zasiłkach

REGION ▶ Od 26 kwietnia zmieniły się przepisy dotyczące zasiłków. To m. in. wyższy zasiłek macierzyński, dodatkowe 9 tygodni urlopu rodzicielskiego, urlop opiekuńczy, czy krótszy czas na skorzystanie z urlopu ojcowskiego

Nowelizacja przepisów w Kodeksie pracy i w ustawie zasiłkowej wynika z wdrożenia dyrektywy unijnej „work life balance”.

Jedną ze zmian dotyczy zasiłku macierzyńskiego za okres urlopu rodzicielskiego. Okres urlopu się wydłużył o 9 tygodni: z 32 do 41 tygodni – w przypadku urodzenia lub przyjęcia na wychowanie jednego dziecka i z 34 do 43 tygodni – w przypadku urodzenia lub przyjęcia na wychowanie więcej niż jednego dziecka. – W szczególnych warunkach zasiłek może być wypłacany przez 38 tygodni np. gdy rodzina zastępcza (niezawodowa) przyjmie na wychowanie dziecko do lat 7 lub do 10 lat, jeśli dziecko ma odroczone obowiązki szkolne – informuje Krystyna Micha-

łek, regionalny rzecznik prasowy ZUS w województwie kujawsko-pomorskim.

Co ważne dodatkowe 9 tygodni urlopu rodzicielskiego przysługuje tylko jednemu z rodziców. Jeśli ubezpieczona mama wykorzystała urlop rodzicielski w maksymalnym wymiarze np. 32 tygodni lub 34 tygodni, to pozostałe 9 tygodni może wykorzystać już tylko drugi rodzic.

– Do dłuższego urlopu rodzicielskiego niż 41, 43 i 38 tygodni mają rodzice, którzy urodzą lub przyjmą na wychowanie dziecko mające ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu powstałe w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Jeśli dziecko ma specjalne

zaświadczenie „Za życiem” rodzice będą mogli skorzystać odpowiednio z 65, 67 i 62 tygodni – dodaje rzeczniczka.

Wyższy zasiłek macierzyński

Już nie 80, a 81,5 proc. podstawy wymiaru zasiłku będzie wynosił zasiłek macierzyński za okres urlopu macierzyńskiego lub urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego i urlopu rodzicielskiego w pełnym wymiarze (z wyjątkiem części przysługującej drugiemu z rodziców – 9 tygodni).

Ubezpieczona mama może otrzymywać zasiłek macierzyński w takiej samej wysokości przez cały okres jego pobierania tj. 81,5 proc. podstawy wymiaru zasiłku, o ile złoży tzw. długi wniosek o zasiłek macierzyński do 21 dni po porodzie albo przyjęciu dziecka na wychowanie. Długi wniosek o zasiłek macierzyński nie może dotyczyć 9 tygodni urlopu rodzicielskiego dla drugiego z rodziców. Za tą część urlopu zasiłek zawsze wynosi 70 proc. podstawy wymiaru zasiłku. Jeśli mama nie złoży wniosku o długi zasiłek macierzyński do 21 dni po porodzie albo przyjęciu dziecka na wychowanie, to zasiłek będzie wynosił 100 proc. podstawy wymiaru zasiłku za okres urlopu

macierzyńskiego i 70 proc. podstawy wymiaru zasiłku za okres urlopu rodzicielskiego.

W przypadku gdy w pierwszym roku życia dziecka nie zostanie wykorzystany co najmniej jeden dzień zasiłku macierzyńskiego za okres urlopu rodzicielskiego (na podstawie długiego wniosku), będzie możliwość złożenia wniosku o jednorazowe wyrównanie zasiłku za okres urlopu macierzyńskiego do 100 proc. podstawy wymiaru zasiłku. Za okres urlopu rodzicielskiego zasiłek macierzyński będzie przysługiwać w wysokości 70 proc. podstawy wymiaru zasiłku.

Rodzic, który na 26 kwietnia 2023 r. pobierał zasiłek macierzyński za okres urlopu macierzyńskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego lub urlopu rodzicielskiego, ma prawo do zasiłku na nowych zasadach pod warunkiem, że do 17 maja złoży wniosek o ustalenie nowej wysokości zasiłku. Jeśli tego nie zrobi, będzie otrzymywał zasiłek w dotychczasowej wysokości.

Krótszy czas na skorzystanie z urlopu ojcowskiego

Ubezpieczony tata ma prawo do urlopu ojcowskiego przez 2

tygodnie. Może on być wykorzystany do ukończenia przez dziecko 2 roku życia, tylko wtedy gdy na 26 kwietnia ojciec miał prawo do urlopu ojcowskiego. Jeśli prawo do urlopu ojcowskiego nabydzie od 26 kwietnia, to skraca się okres, w którym można go wykorzystać. Przysługujące 2 tygodnie będzie mógł wykorzystać do dnia, w którym dziecko skończy 12 miesięcy życia, albo dnia, w którym minie 12 miesięcy od uprawomocnienia się postanowienia o przysposobieniu dziecka, jednak nie dłużej niż do dnia, w którym dziecko skończy 14 lat.

Urlop opiekuńczy

Od 26 kwietnia 2023 r. osobom, które podlegają ubezpieczeniu chorobowemu, przysługuje w ciągu roku kalendarzowego 5 dni urlopu opiekuńczego. Urlop ten można wykorzystać, aby zapewnić osobistą opiekę lub wsparcie osobie będącej członkiem rodziny lub zamieszkującej w tym samym gospodarstwie domowym, która wymaga opieki lub wsparcia z poważnych względów medycznych. Co ważne za okresy niezdolności do pracy przypadającej w czasie urlopu opiekuńczego zasiłek chorobowy nie przysługuje.

(red), fot. ZUS

Region

ZUS podsumował płatności bonem

Rodzice i opiekunowie mieli dużo czasu na wykorzystanie bonu turystycznego. Program wystartował 1 sierpnia 2020 r. i obowiązywał do 31 marca 2023 r. W tym czasie zrealizowano ponad 5,5 mln transakcji bonami na łączną kwotę blisko 3,2 mld zł. Suma płatności zrealizowanych przez mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego przekroczyła 160,6 mln zł.

Program Polski Bon Turystyczny (PBT) wystartował 1 sierpnia 2020 r. i już od samego początku cieszył się dużym zainteresowaniem. W ciągu pięciu pierwszych miesięcy dokonano prawie 365 tys. płatności bonami, na łączną kwotę 240 mln zł. Rekordowy okazał się 2021 r., kiedy to w ciągu 12 miesięcy zrealizowano ponad 2,8 mln transakcji na łączną kwotę prawie 1,8 mld zł. W 2022 r. dokonano kolejnych 1,9 mln płatności bonami na łączną kwotę 960 mln zł. Największe zainteresowanie PBT odnotowano w okresie lipiec-sierpień 2021 r. w okresie wakacyjnym 2022 r. oraz w marcu 2023 r. – czyli w ostatnim miesiącu obowiązywania programu.

Bonem turystycznym można było dokonać płatności za usługi

hotelarskie lub imprezy turystyczne realizowane przez przedsiębiorcę turystycznego lub organizację pożytku publicznego na terenie Polski.

– Przez cały okres obowiązywania programu zostało zrealizowanych ponad 5,5 mln transakcji na łączną kwotę niecałych 3,2 mld zł. 2,4 mld zł trafiło do podmiotów turystycznych, realizujących usługi hotelarskie. 479,7 mln zł rodzice zostawili m.in. w parkach rozrywki i u touroperatorów organizujących wycieczki, obozy i kolonie. 268,1 mln zł otrzymały podmioty turystyczne, które realizowały jednocześnie płatności bonami zarówno za usługi hotelarskie, jak i imprezy turystyczne – informuje Krystyna Michałek, regionalny rzecznik prasowy ZUS w województwie kujaw-

ska-pomorskim.

Największą liczbę płatności bonem odnotowano w województwie małopolskim (prawie 1,3 mln transakcji). Na drugim miejscu znalazło się województwo pomorskie, na trzecim – zachodniopomorskie. Kujawsko-pomorskie w tym zestawieniu zajęło 13. pozycję. Odnotowano tu 156,7 tys. transakcji.

– Biorąc pod uwagę kwotę płatności bonami, to również tutaj najczęściej zyskali przedsiębiorcy turyści i organizacje pożytku publicznego z województwa małopolskiego (672,1 mln zł), pomorskiego (541,5 mln zł) i zachodniopomorskiego (471,5 mln zł). Do kujawsko-pomorskich podmiotów turystycznych trafiło niemal 75,3 mln zł z czego 60,3 mln zł za usługi hotelarskie, 12,3 mln zł za imprezy

turystyczne i 2,6 mln zł jednocześnie zarówno za usługi hotelarskie, jak i imprezy turystyczne – dodaje rzeczniczka.

Do końca marca 2023 r. uprawniających do bonu turystycznego było ok. 4,5 mln osób, z tego 3,9 mln aktywowało bon, przy czym wykorzystanych bonów było 95 proc., czyli prawie 3,8 mln (całkowicie wykorzystano ok. 3 mln bonów, częściowo 778,6 tys. bonów). Natomiast niewykorzystanych aktywnych bonów było 5 proc., czyli prawie 188 tys. Kwota niewykorzystanych aktywowanych bonów turystycznych w kraju wyniosła ponad 242 mln zł.

W województwie kujawsko-pomorskim uprawnionych do bonu było ponad 224 tys. osób. Aktywowano 199,8 tys. bonów, przy czym

150,6 tys. bonów zostało wykorzystanych całkowicie, a 49,1 tys. częściowo. Nieaktywnych w regionie pozostało 24,3 tys. bonów. Suma płatności zrealizowanych przez rodziców z naszego region przekroczyła 160,6 mln zł. Niewykorzystanych środków, którymi rodzice już nie zapłacą za wypoczynek swoich dzieci, pozostało 27,5 mln zł.

W związku z programem PBT działała też specjalna infolinia. Dostępna była dla klientów pod numerem tel.: 22 11 22 111. Infolinia funkcjonowała ponad 32 miesiące. W tym okresie obsłużono blisko 750 tys. połączeń telefonicznych. Działał też adres poczty elektronicznej: bon@zus.pl, na który wpłynęło ponad 44 tys. zapytań klientów.

(red)

Przebudowa remizy w Długiem

GMINA WĄPIELSK ➤ W wyniku prowadzonych przez wójta gminy Dariusza Górskiego rozmów i ustaleń powstał projekt rozbudowy remizy OSP w Długiem

Projekt rozbudowy zakłada wykonanie prac ogólnobudowlanych, w tym zdemontowanie istniejącego dachu, wykonanie nowej klatki schodowej, przygotowanie pomieszczenia poddasza wraz z instalacjami wod.-kan., c.o. oraz elektrycznymi, wykonanie szatni z zapleczem

sanitarnym z dachem jednospadowym konstrukcji drewnianej wraz z pokryciem z blachodachówki oraz dobudowę garażu (łączącego garaż istniejący z budynkiem remizy OSP) z dachem dwuspadowym konstrukcji drewnianej wraz z pokryciem z blachodachówki.

– Ponadto założono przebudowę zadaszenia wejścia do budynku z podjazdem dla niepełnosprawnych oraz ocieplenie istniejącej części styropianem grubości 10 cm, wykonanie schodów wewnętrznych żelbetonowych, remont części

pomieszczeń przyziemia oraz wymianę pokrycia dachowego z blachodachówki nad całością – informuje na swoim Facebooku Urząd Gminy Wąpielsk.

Całkowita wartość zadania inwestycyjnego wynosi 1 572 184,20 zł. Na jego realizację pozyskano dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych w wysokości 98% całkowitego kosztu inwestycji. Wykonawcą jest Bud-Dom Sp. z o.o. w Brodnicy.

(ak), fot. UG Wąpielsk

OGŁOSZENIE

OBWIESZCZENIE STAROSTY RYPIŃSKIEGO z dnia 26 kwietnia 2023 roku o wszczęciu postępowania administracyjnego

Na podstawie art. 11d ust. 5 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 roku o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (t.j.: Dz.U. z 2023r., poz. 162) zwanej dalej ustawą oraz art. 49 § 1 i 2 oraz art. 61 § 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j.: Dz.U. z 2022r., poz. 2000 z późn. zm.) zwanej dalej KPA

z a w i a d a m i a m

że na wniosek **Wójta Gminy Brzuze z dnia 16 marca 2023 roku, uzupełniony w dniu 18 kwietnia 2023 roku**, zostało wszczęte postępowanie administracyjne w sprawie wydania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej pn.: „**Przebudowa i rozbudowa drogi gminnej nr 120211C Studzianka – Kleszczyn na odcinku 620m**”

Działki objęte inwestycją:

obręb ewidencyjny 0005 Kleszczyn, jednostka ewid. 041202_2 Brzuze gmina.

- ✓ działki nr ewid. 89/1, 115/1, 115/2, 114/1 – istniejący pas drogowy,
- ✓ działki nr ewid. 112/1, 126/1, 127/1, 128/3, 128/5, 129/7, 129/9, 130/3, 130/5, 118/1, 117/3, 116/1;

Oznaczenie nieruchomości lub ich części, objętych wnioskiem o wydanie decyzji o zezwoleniu na realizację przedmiotowej inwestycji drogowej:

- przed nawiasem podano numer działki ulegającej podziałowi,
- w nawiasach podano numery działek po podziale,
- w nawiasach pogrubioną czcionką zaznaczono numery działek niezbędnych dla realizacji inwestycji.

Jednocześnie informuję, że:

- ✓ zgodnie z art. 11d ust. 9 i 10 ustawy z dniem zawiadomienia o wszczęciu postępowania w sprawie wydania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, nieruchomości stanowiące własność Skarbu Państwa bądź jednostek samorządu terytorialnego, objęte wnioskiem o wydanie decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, nie mogą być przedmiotem obrotu w rozumieniu przepisów o gospodarce nieruchomościami. Czynność prawna dokonana z naruszeniem powyższego zakazu jest nieważna;
- ✓ stosownie do dyspozycji art. 11d ust. 5 ustawy starosta wysyła zawiadomienie o wszczęciu postępowania w sprawie wydania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej wnioskodawcy, właścicielom lub użytkownikom wieczystym nieruchomości objętych wnioskiem o wydanie tej decyzji na adres wskazany w katastrze nieruchomości oraz zawiadamia pozostałe strony w drodze obwieszczenia: w prasie lokalnej, na tablicach ogłoszeń w Starostwie Powiatowym w Rypinie, a także w urzędzie gminy właściwym ze względu na przebieg drogi oraz w urzędowych publikatorach teleinformatycznych – Biuletynie Informacji Publicznej tych urzędów;
- ✓ zgodnie z art. 49 KPA zawiadomienie stron postępowania uważa się za dokonane po upływie 14 dni od dnia publicznego ogłoszenia;
- ✓ z aktami sprawy strony mogą zapoznać się w Wydziale Budownictwa Starostwa Powiatowego w Rypinie ul. Warszawska 38, pokój 107 (tel. 54 280 24 32) w dniach od poniedziałku do piątku w godzinach pracy urzędu tj. od 7³⁰ do 16⁰⁰ (poniedziałek, wtorek) od 7³⁰ do 15³⁰ (środa, czwartek) od 7³⁰ do 14³⁰ (piątek) w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia niniejszego obwieszczenia,
- ✓ niniejsze obwieszczenie stanowi dopełnienie obowiązku wynikające z art. 10 KPA

znak: WB.6740.1.3.2023

Z up. STAROSTY
inż. Ewa Smykowska
Kierownik Wydziału Budownictwa

Gmina Rypin

Wyróżnienie dla Olgi i Mai

20 kwietnia na uroczystej gali zorganizowanej w Wyższym Seminarium Duchownym we Włocławku wręczone zostały nagrody laureatom konkursów związanych z Dniem Świętości Życia i XIX Narodowym Dniem Życia.

Wśród wyróżnionych w konkursie literackim znalazły się uczennice klasy ósmej Szkoły Podstawowej im. ks. kard. Stefana Wyszyńskiego w Borzyminie – Olga Kwiatkowska i Maja Pryba.

– Patronat nad konkursem objęła Fundacja Czyste Serce, która działa na rzecz promocji zdrowego stylu życia, profilaktyki społecznej i zintegrowanej. Zadanie konkursowe polegało na napisaniu opowiadania, którego główną część stanowił dialog z nieuleczalnie chorym przyja-

cielem na temat sensu życia. Olga i Maja w swoich pracach wykazały się nie tylko oryginalnością, ale i dojrzałością, które doceniło jury. Uroczystość uświetniła obecność niepełnosprawnej artystki Małgorzaty Waszkiewicz. Na zakończenie gali uczestnicy spotkania mieli okazję obejrzeć spektakl „Najpiękniejszy dar – życie” – wyjaśnia Iwona Kruszyńska, która sprawowała opiekę merytoryczną nad pracami uczennic.

(ak), fot. nadesłane

Jest przełamanie Lecha

PIŁKA NOŻNA ▶ Zaczęło się jak zwykle... ale skończyło lepiej. Po pięciu porażkach i meczach bez zdobyczy bramkowej z rzędu piłkarze Lecha Rypin uratowali cenny punkt w starciu z Liderem Włocławek, gola na 2:2 strzelając w doliczonym czasie gry

Praca Szymona Moszczyńskiego, grającego trenera, który zastąpił Rafała Lewandowskiego, powoli procentuje. Już w przegranym 0:2 meczu z Tłuchowią była poprawa, teraz jest wreszcie zdobycz punktowa i gole. W 9. minucie spotkania we Włocławku za słabo uderzył Śmigrodzki i na dodatek prosto w bramkarza gospodarzy. W 14. minucie Baranowski strzelił nad poprzeczką. W 18. minucie meczu Ambrochowicz obronił strzał gracza Lidera z rzutu wolnego. Minutę później Brzóska po akcji Listkowskiego oddał groźny strzał, ale bramkarz Lidera obronił. W 23. minucie Lider zdobył gola na 1:0. W 44. minucie Śmigrodzki uderzył bardzo niecelnie. Do przerwy było 1:0.

W 47. minucie meczu Krajewski oddał strzał, bramkarz rywala obronił. W 52. minucie niestety przegrywaliśmy już 2:0.

Pięć minut później w akcji sam na sam z bramkarzem Brzóska nie strzelił gola! W 73. minucie Trędewicz głową uderzył minimalnie obok słupka. Minutę później Ambrochowicz obronił

strzał gracza Lidera. Przełamanie przyszło w 75. minucie, gdy po dośrodkowaniu Sternickiego z różnego Brzóska głową strzelił gola kontaktowego na 1:2. Zła passa strzelecka została w koń-

cu przerwana! Minutę później mogliśmy wyrównać, ale Narowski po dobrej akcji i strzale głową chybił. W doliczonym czasie gry po zagraniu Brzóska Żelazny trafił idealnie głową

i wyrównał wynik meczu, co dało rypinianom punkt.

Sytuacja w tabeli nadal nie jest dobra, ale ważne, że zespół wreszcie zapunktował. Lech z 24 punktami jest 14. i ma o cztery oczka więcej od Chełminianki Chełmno oraz o siedem więcej od Lidera. W środę o godzinie 16.00 mecz w Rypinie z Pogonią Mogilno, zaś w sobotę wyjazd do Chełmna. Liczymy na co najmniej jedną wygraną. Relacja w kolejnym CRY.

Lider Włocławek - Lech Rypin 2:2 (1:0)

Gole dla Lecha: Brzóska 75'; Żelazny 90+3'

Skład Lecha: Ambrochowicz - Krajewski, Żelazny, Orędownski (Dormowicz), Baranowski, Zieliński (Małkowski), Sternicki, Brzóska, Trędewicz, Śmigrodzki (Łapkiewicz), Listkowski (Narowski).

(ak), fot. archiwum

Piłka nożna

Skrwa Skrwilno się nie zatrzymuje

Już zasługują na miano rycerzy wiosny, a przecież runda nadal trwa. Skrwa Skrwilno wygrała piąty mecz z rzędu i jest coraz bliżej podium w A-klasie.

O świetnych dokonaniach ekipy ze Skrwilna możecie regularnie czytać w CRY. Po czterech wiosennych zwycięstwach przyszło i piąte. Skrwa bardzo pewnie pokonała u siebie Unię Chocień.

– Wchodzimy w spotkanie bardzo imponująco i już w drugiej minucie obejmujemy prowadzenie. Głodni następnych trafień atakujemy przyjezdnych przez całe 45 minut, ale brakuje wykoń-

czenia, bądź trochę więcej szczęścia. Worek z bramkami rozwiązał się dopiero w końcówce pierwszej połowy. „Wsadzamy” szybkie trzy bramki i ustalamy mecz. W drugiej odsłonie spotkania również mieliśmy wiele okazji do podwyższenia wyniku, lecz nie zdołaliśmy znaleźć więcej drogi do bramki rywala – podsumowuje ostatni mecz na swoim Facebooku Skrwa Skrwilno.

Bramki dla Skrwy strzelali

Bartosz Detmer i Paweł Błachewicz, obaj po dwie. Skrwa obecnie jest na piątym miejscu w tabeli A-klasy, ale traci już tylko 4 punkty do podium, a 8 do miejsca drugiego, dającego grę w barażu o awans do V ligi. Po zamknięciu wydania CRY, w środę 3 maja Skrwa grała na wyjeździe z Tłuchowią II, zaś już w sobotę 6 maja od godz. 16.00 derby z Grotmem Kowalki.

(ak), fot. archiwum

Sporty walki

Rypinianie powalczą o medale

Nasi fighterzy Marcin Kamiński i Michał Motylewski wezmą udział w zawodach World Open Martial Arts Championship 2023.

Impreza odbędzie się w dniach 5-6 maja w Niemczech. Rywalizacja zapowiada się niezwykle emocjonująco. Rypinianie będą mieli okazję do zdobycia nowych umiejętności oraz walczyć z najlepszymi zawodnikami w Europie.

Wśród nich nie zabraknie reprezentantów Polskiej Federacji Kickboxingu (PFKB). Naszym krajanom życzymy powodzenia w zawodach.

(AdWo)
fot. nadesłane